

ROPA NAFTOWA I PRZETWORY NAFTOWE	NORMA BRANŻOWA	BN-74 <i>06</i>
	Oleje mineralne przepracowane	0535-08
		Zamiast BN 64/0535 08
		Grupa katalogowa II 28

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy Przedmiotem normy są oleje mineralne przepracowane, stanowiące surowiec do regeneracji i przeróbki w rafineriach nafty.

1.2. Określenia. Oleje mineralne przepracowane są to produkty naftowe, które w warunkach eksploatacji utraciły własności fizyczne i chemiczne określone normami przedmiotowymi dla olejów świeżych.

1.3. Zakres stosowania przedmiotu normy. Oleje mineralne przepracowane stosuje się jako surowiec do produkcji wyrobów naftowych, zgodnie z zatwierdzoną dokumentacją technologiczną.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Rodzaje. Rozróżnia się trzy rodzaje olejów mineralnych przepracowanych, oznaczone cyframi rzymskimi I, II, III.

Oleje mineralne przepracowane I - olej transformatorowy i oleje do sprężarek chłodniczych: WZ, TZ-13 oraz Freol 16.

Oleje mineralne przepracowane II - oleje turbinowe.

Oleje mineralne przepracowane III - pozostałe, oleje smarowe pochodzenia naftowego z wyjątkiem olejów emulgujących i natłuszczanych.

2.2. Przykład oznaczenia oleju mineralnego przepracowanego rodzaju III:

OLEJ MINERALNY PRZEPRACOWANY III BN-74/0535-08

3. WYMAGANIA I BADANIA

3.1. Wymagania ogólne. Oleje mineralne przepracowane powinny być cieczami w temperaturze $20 \pm 5^\circ\text{C}$ i nie powinny zawierać smarów plastycznych, zanieczyszczeń pochodzących z eksploatacji oraz substancji pochodzenia nienaftowego.

3.2. Wymagania szczegółowe i badania

Wymagania	Rodzaje			Metody badań wg
	I	II	III	
a) Lepkość względna, $^\circ\text{E}$, w temperaturze 20°C 50°C	2,0-8,0 -	- 3,0-8,0	- nie niższa niż 3,0	PN/C-04014
b) Temperatura zapłonu, $^\circ\text{C}$, nie niższa niż	135	170	-	PN-65/C-04008
c) Temperatura krzepnięcia, $^\circ\text{C}$, nie wyższa niż	-35	-5	-	PN-55/C-04016
d) Destylacja normalna: do temperatury 350°C destyluje, %, nie więcej niż	-	-	25	PN-67/C-04010
e) Zawartość zanieczyszczeń i wody, %, nie więcej niż	1,2 ¹⁾	2,0 ¹⁾	5,0 ¹⁾	PN-59/C-04087
f) Zawartość substancji tłuszczowych	-	-	nie zawiera ²⁾	3.4
g) Zawartość substancji rozpuszczalnych w wodzie	nie zawiera ²⁾			3.5

¹⁾ Dopuszczenie dostaw olejów mineralnych przepracowanych o wyższej zawartości zanieczyszczeń i wody reguluje Zarządzenie Ministra Przemysłu Chemicznego z dnia 16 września 1974 r (Mon. Pol. nr 32/74).

²⁾ Sprawdzanie wymagań wg 3.2 f) i 3.2 g) obowiązuje rafinerie przerabiające oleje mineralne przepracowane.

Zgłoszona przez Zjednoczenie Przemysłu Rafineryjnego i Petrochemicznego PETROCHEMIA
Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Rafineryjnego i Petrochemicznego PETROCHEMIA
dnia 11 grudnia 1974 r jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 lipca 1975 r
(Dz Norm i Miar nr 4/1975 poz 11)

3.3. Pobieranie próbek. Próbki należy pobierać zgodnie z BN-64/0531-02.

3.4. Destylacja normalna Próbkę badanego oleju mineralnego przepracowanego należy odwozić przez wytrząsanie z chlorkiem wapniowym, zdekantować i przesączyć przez siatkę mosiężną o liczbie oczek $2800/\text{cm}^2$, a następnie przedestylować do temperatury 350°C zgodnie z PN-67/C-04010, p. 2.6.3 taką ilość badanego oleju mineralnego przepracowanego, aby zapewnić otrzymanie 40 cm^3 destylatu.

3.5. Oznaczanie zawartości substancji tłuszczowych. Szklaną probówkę wysokości $20 \pm 5\text{ cm}$, średnicy $3 \pm 1\text{ cm}$ z zawartością 20 cm^3 pozostałości po destylacji normalnej wg 3.4 i $0,5 - 1,0\text{ g}$ stałego wodorotlenku sodu umieścić wraz z termometrem w termostacie z automatyczną regulacją umożliwiającą utrzymanie temperatury $230 \pm 5^\circ\text{C}$.

Zawartość probówki podgrzać do temperatury $230 \pm 5^\circ\text{C}$ i w tej temperaturze utrzymywać przez 20 min mieszając termometrem, a następnie ochłodzić do temperatury $20 \pm 2^\circ\text{C}$.

Należy uznać, że olej nie zawiera substancji roślinnych i zwierzęcych, jeżeli po ochłodzeniu do temperatury $20 \pm 2^\circ\text{C}$ zawartość probówki pozostanie w stanie ciekłym.

3.6. Oznaczanie zawartości substancji rozpuszczalnych w wodzie Do cylindra pomiarowego po-

jemności 100 cm^3 z korkiem doszlifowanym i działką elementarną co 1 cm^3 wlać 40 cm^3 destylatu z destylacji normalnej wg 3.4 o temperaturze $20 \pm 2^\circ\text{C}$ i 40 cm^3 wody. Cylinder zamknąć korkiem, a zawartość wymieszać przez kilkakrotne wytrząsanie.

W przypadku powstania trwałej emulsji, należy dodać do cylindra pomiarowego $1 - 5\text{ cm}^3$ kwasu siarkowego o stężeniu około 10%. Po ponownym wymieszaniu cylinder z zawartością pozostawić do całkowitego rozdzielenia się warstw w temperaturze niższej o $20 - 30^\circ\text{C}$ od temperatury początku wrzenia badanego oleju mineralnego przepracowanego, lecz nie wyższej niż 75°C , po czym należy odczytać zmianę objętości dolnej wodnej warstwy.

Należy uznać, że badany olej mineralny przepracowany nie zawiera substancji rozpuszczalnych w wodzie, jeżeli przyrost objętości dolnej warstwy (po odjęciu dodanej ewentualnie ilości kwasu siarkowego) jest nie większy niż 1 cm^3 .

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

Oleje mineralne przepracowane należy dostarczać w cysternach stalowych. W dokumentach towarzyszących należy podawać

- a) oznaczenie wg 2.2,
- b) zawartość zanieczyszczeń i wody wg 3.2 e),
- c) nazwę lub znak dostawcy,
- d) masę brutto i tarę w kg.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę - Instytut Technologii i Nafty, Kraków.

2. Normy związane

PN-65/C-04008 Przetwory naftowe Pomiar temperatury zapłonu w tyglu otwartym metodą Marcussona
 PN-67/C-04010 Przetwory naftowe. Destylacja normalna. Oznaczanie składu frakcyjnego
 PN/C-04014 Przetwory naftowe Lepkość Pomiar metodą Englera

PN-55/C-04016 Przetwory naftowe Pomiar temperatury krzepnięcia metodą probówkową

PN-59/C-04087 Przetwory naftowe Oznaczanie zawartości zanieczyszczeń i wody metodą wirowkową

BN-64/0531-02 Przetwory naftowe Pobieranie próbek ropy naftowej i obliczanie zawartości zanieczyszczeń

3. Autorzy projektu normy - mgr inż. Józef Dorynek - Rafineria Nafty JEDLICZE, mgr inż. Jadwiga Ludeńska i mgr Wiesława Gibińska - Instytut Technologii Nafty, Kraków.